

A València, al cèntric carrer de Ciscar, l'advocat Jorge Alarte atèn els primers clients. El 19 d'octubre va fer 39 anys i va decidir celebrar-ho amb l'obertura del seu despatx professional. Manté l'acta de diputat però només visita les Corts els dies de ple, i amb una actitud distant. Hi accedeix distès, parla amb tothom que se li acosta i somriu com mai no ho havia fet, però després, en iniciar-se la sessió, s'hi involucra tan poc com els populars Francisco Camps o Rafael Blasco. Aquests no abandonen l'escó perquè els problemes judicials els recomanen de no perdre l'aforament; en el cas d'Alarte, preval la convicció que va signar un contracte de quatre anys amb els centenars de milers de ciutadans que van votar-lo, i vol respectar-lo.

Alarte és ben feliç. Políticament sempre fou molt ambiciós, però és lluny de la política que ha assaborit la placidesa. Quan era regidor, somniava ser alcalde; aconseguida l'alcaldia, va lluitar per liderar el partit, i més endavant, per esdevenir-ne el candidat a la Generalitat. Amb totes les urnes en contra seua –les dels comicis valencians i les del congrés nacional– va cedir el protagonisme absolut al nou secretari general, Ximo Puig. Abans del conclave del març havia advertit que, si perdia, no tindria “ni una mala paraula ni un mal gest” en contra de Puig, i així ha estat. Potser per això Alarte és l'únic dels 33 diputats del PSPV-PSOE a les Corts que manté una relació exquisida amb la resta de companys. L'únic.

Malgrat les disputes en clau interna, la relació amb Puig és igualment bona. Tots dos ja havien rivalitzat al congrés del 2008 i, després d'alguna indefinició, aquest va renunciar a presentar-se a les primàries del 2010 i oferí el seu suport al secretari general. El *regal*, però, Alarte li'l guardava de feia temps: va deixar Puig fora de la llista autonòmica, on ja acumulava tres legislatures, i va *recompensar-lo* amb un lloc al Congrés. De Madrid estant, al seu exili forçós, no havia de resultar tan amenaçant.

La història es repetia, perquè l'anterior secretari general, Joan Ignasi Pla, havia vetat Alarte a les llistes del 2007. El llavors alcalde d'Alaquàs no dissimulava la seua ambició orgànica, i Pla, li va barrar el pas. Per culpa d'això, Alarte fou secretari general sense escó del setembre del 2008 al juny del 2011, un handicap important. I en disposar-ne, el càrrec de

Reunió de la cúpula del PSPV-PSOE: Ciprià Ciscar, Ximo Puig i Francesc Romeu, i a la dreta, amb

Cròniques del partit ocult

El PSPV-PSOE travessa moments difícils.

La direcció que Ximo Puig lidera des de l'abril prova d'afermar-se amb les enquestes en contra i un grup a les Corts hostil, heretat de Jorge Alarte. El problema de visibilitat que arrossega el partit, Puig vol resoldre'l amb un discurs valencianista, federalista, obertament social... I amb primàries.

síndic li va durar deu mesos, el temps que va tardar a perdre el congrés i cedir voluntàriament aquesta funció.

Alarte va heretar el grup dissenyat per Pla, i Puig ha heretat l'equip dissenyat per Alarte. Alarte no feia oposició a l'heretacle i Puig, ara, tampoc pot fer-ne. Ostatge de les lluites caïnites, el decalatge que arrossega el PSPV compromet les seues possibilitats de remuntar el vol.

Tensió. “No recorde un ambient tan estrany com l'actual al grup parlamentari”, admet un membre de l'executiva nacional que porta diverses legislatures a la cambra. “S'ha generat una situació molt incòmoda, no hi ha complicitat”, continua, “abans fèiem dinars conjunts i ara resulta impensable”.

“Tres dels quatre portaveus adjunts –Rafael Rubio, Carmen Ninet i Francis-

ulleres, Alfred Boix, secretari d'organització.

co Toledo— van posicionar-se en favor d'Alarte al congrés nacional, així com també la coordinadora dels diputats de València, Eva Martínez. De joc, se'n dona a tothom”, explica aquesta font, “però alguns s'entesten a exhibir un descontentament que no té cap motivació, més enllà de la preferència per un secretari general o un altre”.

Dels 33 diputats socialistes, només una dotzena va situar-se del costat de Puig al conclave del març, quatre dels quals han assumit un càrrec a la direcció del grup: Antonio Torres n'és el síndic; Ana Barceló exerceix com a presidenta, secretària general i síndica adjunta; Javier Macho coordina els diputats alacantins, i Ana Besalduch, els castellonencs.

Puig està en contacte permanent amb Torres i —encara que no tant— amb Barceló: ell, socialista i sindicalista il·licità de llarga trajectòria, sempre ha estat proper a l'actual secretari general, mentre ella, ex-alcaldeessa de Saix (Vinalopó Mitjà), és de l'òrbita de Leire Pajín i va donar suport a Alarte el 2008, però enguany, com aquella, va col·laborar a derrocar-lo. Ni Torres ni Barceló no destaquen per la seua capacitat oratòria i s'expressen exclusivament en castellà, per bé que Puig

havia insistit en la necessitat que el síndic fóra bilingüe.

Era una manera de retreure el monolingüisme de Luna, síndic socialista del 2007 al 2011. Excels parlamentari, el seu ideari jacobí i social-liberal sempre ha topat amb el tarannà de Puig. Alarte, que hi tenia més semblances, se'n va deixar aconsellar —per exemple, a l'hora de fer servir el castellà de manera preferent, als mitjans de comunicació— fins que va decidir que ja era capaç de volar en solitari, guiat pel seu únic criteri.

En qualsevol cas, Luna és ara mateix un dels principals opositors a Puig. Com a vice-president segon de les Corts, és la màxima autoritat institucional d'un partit orfe d'alts càrrecs. La següent és Carmen Martínez, secretària segona de la cambra, alcaldessa de Quart de Poblet (Horta) i persona de l'estricta confiança d'Alarte. Tots dos representen el PSPV-PSOE a les reunions de la mesa i de la junta de síndics. Amb els tres representants del PP, són els encarregats de programar l'activitat parlamentària.

La direcció dels socialistes valencians —així com Antonio Torres i Ana Barceló, caps visibles del grup parlamentari— observa amb preocupació l'actitud de Luna i Martínez, que “posen traves” a determinades iniciatives del grup socialista, fins al punt que l'un i l'altra integren el nucli dur de la resistència a Puig, de què també formen part Eva Martínez i els diputats Josep Moreno, Jordi Serra, Clara Tirado i Cristina Moreno.

Set de disset. Dimecres a la nit, les setmanes en què hi ha plenari, els set *rebels* sopen amb uns altres deu que també en són considerats, però de baixa intensitat. Aprofiten la presència a la ciutat dels qui viuen lluny per citar-se en un restaurant cèntric —no n'hi ha un de fix— i conversar sobre política. Alarte ha assistit a la majoria d'àpats, però sense exercir-hi un paper protagonista.

De la mateixa manera, Ninet i Toledo, portaveus adjunts del grup parlamentari, tampoc no adopten una posició excessivament bel·ligerant, a diferència de Ferran Verdú, alcalde de Xixona (Alacantí) que sovintejava aquestes trobades i que acaba de renunciar a l'acta amb crítiques públiques a Puig. Jordi Martínez, regidor d'Alcoi que l'ha substituït, ben probablement ocuparà el seu seient als sopars en qüestió.

Uns altres diputats que hi han acudit són Óscar Tena, Vicente Arques, José Benlloch, Delia Valero, Modesta Salazar i Julián López Milla, un fitxatge d'Alarte a qui Puig acaba d'eleva a portaveu d'economia de la direcció nacional —de què ja formava part— en substitució d'Ana Botella, que tenia rang de vice-secretària però ha preferit apartar-se'n. Pajín ja havia renunciat, alguns mesos abans, a la vice-secretaria general.

“Si res no canvia, cinc diputats faran com Verdú abans del 2015”, anuncia un de molt crític amb el rumb del partit. “Fabra ens ha retirat la paga de Nadal i el partit ens saqueja les nòmines: si et retenen 7.000 euros i et fan la vida impossible, és lògic que vulgues reprendre la vida professional o centrar-te en la teua alcaldia”, comenta. “Alarte va elaborar un projecte inclusiu, comptava amb tots, cosa que ara no passa”, sentència.

“Certament, els qui havíem votat Ximo al congrés del 2008, sempre vam sentir-nos plenament integrats”, confirma un membre de l'executiva que la legislatura anterior ja ocupava un escó a les Corts, “però d'aleshores ençà, al si del partit conviuen dues ànimes enfrontades, i hem de posar-hi remei o, si més no, que això no transcendisca portes enfora”.

“Les dues ànimes, hi són, però provenen de temps més antic... Del 1995, quan Joan Lerma va perdre la presidència de la Generalitat i Joan Romero va mirar de girar full, amb tan poc èxit com Alarte”, matisa un altre diputat. “N'hi ha que pensen que el partit els pertany i uns altres que ens neguem a veure'l en mans dels qui ja el controlaven 30 anys enrere, d'aquells ens han dut al desastre”, afegeix aquesta veu, que reprova a Alarte “no haver-los esborrat del mapa”. “S'hi havia compromès, no va fer-ho i van afusellar-lo per criticar la corrupció del PP”, afirma. “Ens cal refundar el PSPV en un congrés extraordinari en què Ciprià Ciscar no siga present”.

“Els congressos del PSPV semblen una oficina de l'INEM, és per això que ens trobem tan malament”, es plany un alcalde que ha assistit a molts. Com a exemple de la divisió, esmenta la I Convenció de Pobles i Ciutats, celebrada a Oriola (Baix Segura) el 10 i l'11 de novembre, a la qual no van anar 58 dels 70 alcaldes socialistes de la circumscripció de València, entre els quals el de Mislata (Horta), Carlos Fernández Bielsa, que

ostenta la majoria absoluta més important del PSPV. “Van convidar-lo per correu electrònic i va declinar acudir-hi, com també Toni Gaspar”, alcalde de Faura (Camp de Morvedre) i ex-portaveu a la Diputació, a qui havien reservat una cadira a la mesa presidencial.

“Gaspar havia d’oficiar una boda, però en unes altres circumstàncies sí que hi hauria anat”, assevera l’alcalde consultat per aquest setmanari. “Prima el desencís i l’esperança que, en passar les eleccions catalanes, s’obri un període de reflexió que comporte canvis en cadena”, rebla. Uns altres detractors de Puig, en canvi, rebutgen “els intents de desestabilitzar Rubalcaba de bracet dels companys andalusos i catalans, amb una aposta pel federalisme que no interessa a ningú”.

Diputació i ajuntament. Puig controla Castelló i té prou peons a Alacant, per bé que els grups socialistes d’ambdues capitals acaben de patir crisis internes greus i s’hi respira divisió. Però és a València on es concentren els seus problemes: és ací on Alarte tenia més pes i més recel despertien *els cosins*, José Manuel Orenge Pastor i Alfred Boix Pastor.

El primer fou alcalde de Gandia del 2003 al 2011, i el segon, regidor a la mateixa ciutat des del 1991, quatre anys abans que s’estrenara el seu *cosí*. La tradició lermista –encara que Orenge no manté una relació estreta amb Lerma– els va erigir en els homes forts de Puig a la cursa per la secretaria general. Boix i Joan Calabuig –que temps a venir seria proclamat candidat a l’alcaldia de València– ja formaven part de la direcció anterior, fins al punt que havien estat les úniques concessions d’Alarte als perdedors del congrés del 2008.

Una vegada investit secretari general, Puig va designar Boix vice-secretari d’organització, i Orenge, de política autonòmica. A l’últim, però, li reservava un paper destacat a la Diputació de València, on exercia com a president del grup.

Toni Gaspar, que n’era el portaveu i s’havia posicionat a favor d’Alarte, va posar a disposició de Puig el seu càrrec tan prompte com aquest va passar a dirigir el PSPV. Fou una trobada fugaça, sota les torres de Serrans, a partir de la qual mai més no han tornat a dialogar.

Puig no va remoure Gaspar, sinó que va proposar-li la substitució d’alguns assessors de la Diputació, una decisió que

el portaveu volia ajornar fins al congrés provincial que havia de celebrar-se al cap de dos mesos. La direcció de país va insistir-hi i Gaspar, que controlava sis dels deu diputats, va convocar una votació que el ratificara. En guanyar-la, va anunciar que competiria al segon congrés provincial. Faltaven cinc setmanes i tan sols s’havia postulat José Luis Ábalos, a qui Alarte havia promès la secretaria d’organització nacional i que Puig rescatava en nom de la integració.

Alfred Boix va oferir aleshores a Gaspar de mantenir el càrrec de portaveu i la vice-secretaria provincial, proposta que l’alcalde de Faura va desestimar. Aconsellat per Fernández Bielsa i Carmen Martínez, i amb el suport de destacats militants com Manuel Mata –referent d’Esperança Socialista i del corrent Esquerra Socialista– i Cristina Moreno, Gaspar va jugar-s’ho a blanc o negre.

A l’altra banda del tapet hi havia Puig, que s’arriscava a tenir un contrapès. Perquè, tot i no gaudir del suport tàcit d’Alarte, Gaspar aspirava a rearmar l’alartisme. Va perdre la partida, però el 44,5% de vots que va obtenir eren deu punts per sobre dels d’Alarte al conclave nacional de tres mesos abans.

Tanmateix, el *tour de force* de Gaspar no va acabar aquell dia. No havia perdut la majoria al grup de la Diputació i va passar de posar el càrrec a disposició de Puig a negar-se a cedir-li el lloc a Orenge, tal com desitjava el secretari general. Finalment, va haver d’intercedir-hi la direcció federal, i Gaspar, l’*enfant terrible* del postalartisme, ja és diputat ras.

“El clima és horrible, no és manera de fer oposició al PP”, confessa un afí seu. “Orenge diu que només ha de veure’s Ximo i ha pactat la pau amb [el president de la Diputació, Alfonso] Rus a canvi d’assessors a dues empreses públiques; la portaveu *de facto* és Concha Andrés [ex-alcaldessa de Montcada], perquè ell no ve gairebé mai, està centrat en les tasques de partit... I ens hem quedat sense personal de premsa”.

Al comitè provincial celebrat recentment a l’Eliana (Camp de Túria), tan sols van assistir-hi 120 dels 340 membres que en formen part, una proporció ínfima que denota l’ambient que impera al partit.

A l’Ajuntament de València, mentrestant, predomina l’atonía. Joan Calabuig, cap de llista en virtut dels acords preelectorals a què arribaren Alarte i Puig, es

manté com a portaveu, una funció que compatibilitza amb la de secretari general a la ciutat, on ha rellevat Salvador Broseta, ex-cap de comunicació d’Alarte que va acabar-ne distanciat.

Puig no està satisfet amb la feina de Calabuig, i Calabuig, a les reunions de l’executiva nacional, ha retret a Puig la insistència en el discurs federalista. Al seu torn, la diputada a les Corts Cristina Moreno no amaga la seua predisposició a concórrer –la tardor del 2014– a les eleccions primàries del cap i casal.

Solució o problema? Calabuig i Moreno podrien competir pel cartell electoral de València, doncs, i Puig ja ha avançat que, de primàries a la Generalitat, també n’hi haurà... Sempre que Alberto Fabra no dissolga les Corts abans del 2015.

Qui podria optar-hi? Tant Mata com el vice-secretari nacional, Francesc Romeu, suggereixen que així ho faran i miren de mantenir unida la seua gent. L’últim, per exemple, va convocar un sopar de cent

Dalt, Àngel Luna i Carmen Martínez, vice-president i secretària de la mesa de les Corts, dialoguen amb Alarte. Al costat, qui fou el seu cap de gabinet i ara també és diputat, Josep Moreno, en una de les seues vehements intervencions a la cambra. A sota, l'ex-portaveu de la Diputació de València i alcalde de Faura, Toni Gaspar, amb Joan Calabuig, portaveu socialista al cap i casal.

persones al Baix Segura el cap de setmana de la trobada municipalista. “Ximo va fer-la a Oriola per posicionar-se a la comarca, però vam afanyar-nos a reaccionar-hi”, detalla un partidari seu.

L'entorn de Puig no tem Romeu. El consideren interceptat, perquè “els seus, no entenen que critique Ximo i, alhora, siga el seu número dos”. Tampoc no els fa por Mata, “un bon orador amb massa pocs suports”, encara que, a les primàries de València del 2010, en contra del lermisme i de l'alarmisme, va poder reunir el 43% dels vots de la militància.

I què se'n farà, dels qui eren propers a Alarte? Aquest no fou capaç de conformar un equip sòlid al voltant seu, una bona part de les adhesions que va rebre no eren fidels ni entusiastes, i ara que *ja no hi és*, aquells suports s'han atomitzat.

Així, als diputats crítics de les Corts, els costa de trobar un candidat alternatiu. No volen Mata perquè “prové d'una família” i fugen d'una “batalla de famílies”. Els agrada Julián López Milla –un parla-

mentari reeixit, professor d'economia a la Universitat d'Alacant– però no té cap pes orgànic i Puig acaba de promocionar-lo al si de l'executiva nacional. Busquen “algú nou, de les comarques de València, que il·lusione encara que no tinga experiència de govern”. No obstant això, caldria no oblidar els noms de Fernández Bielsa, Toni Francés i Jorge Rodríguez, alcaldes de Mislata, Alcoi i Ontinyent, respectivament; s'han estrenat aquesta legislatura i insisteixen que només pensen en clau municipal, però són joves i amb projecció. Del trident, Rodríguez és l'únic que s'ha acostat a Puig.

I tampoc no és descartable la via Toni Gaspar. En el seu cas, el 2015 farà dotze anys que governa Faura amb majoria absoluta, va fer un gran resultat al congrés provincial de València i va enfrontar-se de ple amb la direcció de país.

A Oriola, la presidenta nacional del PSPV, María Teresa Sempere, i la secretària local, Antonia Moreno, van presentar Puig com “el pròxim president de la

Generalitat”, mentre el president provincial d'Alacant –David Cerdán, ex-cap de premsa de Leire Pajín– va puntualitzar que el proper president valencià serà “qui guanye les primàries d'aquest partit”. A Pajín, momentàniament fora de la política, no li va agradar gens la destitució d'Andrés Amorós –ex-membre de la direcció provincial alacantina, imputat al cas *Brugal*– ordenada per Ximo Puig.

El país. A l'escenari d'Oriola, les sigles del PSPV apareixien en solitari i en lletra grossa. “Ximo ha redreçat el PSPV, tornem a ser un partit obrerista i valencianista, ja no copiem polítiques del PP”, assenjala un diputat afí. “És un retorn a la nostra identitat, cosa que incomoda a Compromís”, diu, “però som així, més progressistes que ells i no tan maximalistes com Esquerra Unida”.

Les enquestes indiquen una caiguda dels populars i dels socialistes en benefici d'UPyD, Compromís i Esquerra Unida. El 2015 podria conformar-se un govern tripartit, però la feblesa que ara com ara tindrien els socialistes com a partit majoritari del trident espanta tothom. “És vital que la suma dels nostres escons i els d'Esquerra Unida supere els que obtinga el PP”, avisa un diputat. La relació amb la síndica Marga Sanz és perfecta, cosa que no passa amb Enric Morera.

Un alt càrrec de la direcció, en canvi, fa autocrítica i demana de no mirar tant cap als competidors per l'esquerra: “Ens hem fet la foto amb Compromís i Esquerra Unida alhora que hem demanat a Fabra que dimitesca, que convoque eleccions i que destitueca tot el seu govern. Hem de concretar el nostre missatge, o ens passarà com als companys gallecs”.

Els retrets inclouen crítiques a la cimera amb el PSOE andalús a Sevilla, “que hauria d'haver sigut a València”, l'acte a Picanya pel trentè aniversari de l'Estatut –“on participaren Lerma i Ciscar, però no Ramón Marí, secretari comarcal i diputat provincial desafecte”– o “els plans sobre ocupació o sanitat, en què cal insistir més que no en el federalisme, el corredor mediterrani o la llei d'ús i ensenyament del valencià que homenatjarem ara”.

A poc a poc, però, Ximo Puig aferma el seu poder com a secretari general i aplica la màxima ja coneguda: qui dia passa, any empeny.

Víctor Maceda